

hvilken aarlig Gevinst ved vedkommende Konverteringslov Statskassen faar, synes jeg, at det er billigt, at man samtidig hjælper vedkommende Laanjøgere til at lette dem Afgangen til at stifte nye Laan. Hvorvidt vi skulle gaa, kan jo være omtvistelig; jeg vil for Resten raade den ærede Forslagsstiller til, at han ikke tager det sidst Antydede med om at medtage i Forslaget Thinglæsningsgebyrerne for Udfløttelse af tidligere Prioritetslaan; thi det Andet, som Forslaget nu indeholder, bliver et ikke ubetydeligt Beløb: efter hvad den høitærede Finantsminister udtalte ca. 1,400,000 Kr. Dog tror jeg nok — jeg veed det ikke bestemt — at det i alt Fald med Hensyn til Thinglæsningsgebyrerne ikke kan gaa an at tage Gjennemsnitsbeløbet af de forskjellige Antal Laan, jeg tror nok, at den høitærede Finantsminister dér regnede temmelig høit; det er jo kun en Skjønssag, Ingen kan opgjøre, hvor meget det er, men det nævnte er jo et temmelig betydeligt Beløb, nemlig ca. 1,400,000 Kr. Kunne vi naae til Ophævelse af det i nogle Aar, som foreslaaet af den ærede Forslagsstiller, saa tror jeg, at der var Meget bundet; men kunne vi saa Finantsministeren til at gaa med til Mere, saa siger jeg ikke Nei dertil. Det er ikke alene de nævnte Skatter, man maa ud med, naar man skal stifte Laan, der er andre Skatter, der maatte ere lige saa uretfærdige; thi uretfærdige ere de Skatter, som her ere omtalte. Navnlig er der en Skat, som er paalagt eller egentlig fortolket saaledes i de senere Aar, at den er bleven en stor Byrde for Smaalaanere. Justitsministeren tilligemed Generaldirektoratet for Skattevæsenet har nemlig i et Cirkulære af 14de November 1883 fortolket Bestemmelsen i vor Sportellovgivnings § 78 angaaende Pantebogsattester saaledes, at ligesaa mange Matrikelnumre, naar de har forskjellige Folier, en Mand vil laane i, ligesaa mange Pantebogsattester skal han have. Der er en Del Retskrivere her i Danmark, der ikke følge dette Cirkulære, fordi de mene, at det strider imod vor Lovgivning, og mene, at det er en feil Opfattelse saavel hos Justitsministeren som hos Generaldirektøren for Skattevæsenet, men vist er det, at den følges af nogle Retskrivere. Man tænke sig nu, hvilke Følger det kan have over for enkelte mindre Jordbrugere, naar de skulle stifte Laan. Jeg skal for at bevise, hvilken utaaelig Byrde det kan føre til, anføre som Exempel, at jeg en Gang har kjendt en Mand, som skulde søge et Laan; han havde 18 Parceler begrundet paa, at han havde kjøbt og havde skjøde paa en Del Smaaieendomme, der tidligere havde været ublagte som Begrave for

en By. Vedkommende By havde ladet denne Fællesieendom udfifte, og derved havde hver enkelt Parcel faaet sit Matrikelnummer. Det følger nu af sig selv, at naar vedkommende Herredsfoged eller Retskriver i denne Retskreds vilde have fulgt det samme Princip, som man gjorde i en Retskreds ved Siden af, vilde det have ført til, at vedkommende Mand for at faae nogle Hundrede Kroner maatte have 18 Pantebogsattester, det vil sige, at Udgiften til Statskassen for Pantebogsattesterne alene vilde have været 70 Kr. og 20 Dre. Det er ubilligt og uretfærdigt, og jeg tror aldrig, at det har været Lovgivningens Mening, at man saaledes skulde have en Pantebogsattest for hver enkelt Matrikel. Det er bleven mig fortalt af en Repræsentant for et andet Amt, at han har havt en Laanefag i en Eiendom, der tidligere har været Fællesjord, Torveviste, hvorpaa der var nogle og tredive Matrikelnumre. Det kan jeg nu ikke udtale mig om, da jeg ikke kjender det bestemt, men det Andet veed jeg, og jeg paaftaar, at dersom det havde været en anden Retskreds, vilde Manden have faaet 18 Pantebogsattester, medens han atter i andre Kredse ved Siden af havde kunnet nøies med 1. Det maa være en Feil, enten maa Justitsministeren eller Generaldirektørens Opfattelse være urigtig, eller ogsaa maa den overveiende Del af Retskriverne ikke forstaa Lovgivningen. Jeg skal dog indrømme, for ikke at gjøre Justitsministeren Uret, at Forspørgselen til ham var noget utydelig affattet, og at Svaret derved har maattet blive en Del utydeligt. Men det er min bestemte Mening, at Sportelreglementet af 22de Marts 1814 aldrig havde tænkt sig, at en Person der eiede flere Matrikelnumre samlet i een Eiendom skulde have lige saa mange Pantebogsattester som Matrikelnumre. I Sportelreglementets § 78 staar, at en Person kan fordrø en Pantebogsattest paa, hvilke Eiendomme, han eier. Altsaa er der bestemt nævnt „en Person“, og man kan derfor ikke gaa ud fra, at Vedkommende skal betale for de enkelte Matrikelnumre. Tage vi dernæst Analogien fra § 15, som gjælder Retsvæsenet, hvor der i visse Tilfælde skal udledes Pantebogsattester, vil man komme til samme Resultat, idet det der er foreskrevet, at naar vedkommende Retskriver skal have Meilighed med at gennemse flere Protokoller, skal der for en Pantebogsattest betales det samme Beløb, som her er omtalt; men hvor det ikke er nødvendigt for ham at gennemse flere Protokoller, skal der kun udfærdiges en simpel Udskrift. Ser jeg paa Forordningen af 1845 om Pante-